

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 39088-01-16

ניתן ביום 30 יוני 2016

המבקש

זר איתן

-

המשיב

המוסד לביטוח לאומי

בשם המבקש – עו"ד משה גלעד

בשם המשיב – עו"ד שירה צמיר

לפני: הנשיא יגאל פליטמן, סגנית הנשיא ורדה וירט-ליבנה, השופט אילן איטח,
נציג ציבור (עובדים) מר שי צפריר, נציג ציבור (מעסיקים) מר עמית שטרייט

פסק דין

השופט אילן איטח

1. לפנינו בקשת רשות ערעור על החלטת בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב – יפו מיום 23.12.15 (השופטת שרה מאירי ונציגת הציבור גבי שוש הורביץ; ב"ל-26032-13-02; להלן – "ההחלטה") שבה נדחתה תביעת המבקש להכרה בפגיעה בעמוד השדרה הצווארי כפגיעה בעבודה על פי תורת המיקרוטראומה, והוחלט (בהתאם להסכמת הצדדים) על מינוי מומחה רפואי לבחינת הקשר הסיבתי בין תנאי העבודה של המבקש ובין הפגיעה בעמוד השדרה המותני.

הרקע לבקשה בתמצית

2. המבקש הגיש תביעה למשיב (להלן – המוסד) להכרה בפגיעה בעמוד שדרה צווארי, עמוד שדרה מותני וכתפיים כתאונת עבודה לפי תורת המיקרוטראומה. המוסד

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 39088-01-16

- הכיר בפגיעה בכתפיים אולם דחה את התביעה בגין הפגיעה בעמוד שדרה צווארי. המוסד לא התייחס לפגיעה בעמוד שדרה מותני.
3. המבקש הגיש לבית הדין האזורי תביעה בקשר לפגיעה בעמוד השדרה הצווארי והמותני. לאחר דיון מקדמי שהתקיים בבית הדין האזורי ביקש המוסד שהות על מנת לבחון את עמדתו ביחס לפגיעה בעמוד השדרה המותני. ביום 30.1.14 הודיע המוסד כי הינו מסכים למינוי מומחה רפואי לבחינת הקשר הסיבתי בין תנאי עבודתו של המבקש לבין פגיעתו בעמוד השדרה המותני, על בסיס העובדות הבאות:
- "א. התובע יליד 1963 הועסק במסך (כך במקור - א.א) כמחסנאי בחברת שניצקי בע"מ העוסקת בהפצת ציוד תעשייה וחקלאות.**
- ב. במסגרת עבודתו עסק התובע בסידור סחורה על המדפים והנפקת הזמנות.**
- ג. במסגרת פעולות סידור הסחורה מרים התובע חלקים שונים במחסן במשקלים 3-4 ק"ג וכן חבילות במשקלים 15-20 ק"ג.**
- ד. כאשר נדרש התובע להרים חלקים שמשקלם 30 ק"ג ומעלה, נעזר התובע בציוד הרמה (מנופים מסוגים שונים).**
- ה. הפעולות שנדרש התובע לבצע לשם סידור הסחורה על גבי המדפים במחסן הינן כיפוף, הרמה והעלאת הסחורה למדפים, וסידור הסחורה במדפים (בגבהים שונים)."**
4. באשר לפגיעה בעמוד השדרה הצווארי טען המוסד כי לא הוכחה תשתית עובדתית לפגיעה מסוג מיקרוטראומה וביקש להעביר את התיק לשמיעת הוכחות בעניין זה. נוכח האמור, הועבר התיק לשמיעת הוכחות לעניין הפגיעה בעמוד השדרה הצווארי.
5. הצדדים הגישו תצהירים, התקיים דיון הוכחות והוגשו סיכומים בסוגיית התשתית העובדתית למיקרוטראומה בעמוד שדרה צווארי.
6. ביום 23.12.15 ניתנה ההחלטה מושא הבקשה. בהחלטה בחן בית הדין האזורי את הראיות שהובאו לפניו וקבע כי לא הוכחה תשתית עובדתית למיקרוטראומה בעמוד השדרה הצווארי. נקבע כי לא הוכח רצף תנועות חוזרות ונשנות (גם לא דומות במהותם), שמבצע המבקש בצווארו במשך פרק זמן משמעותי ביום העבודה - וכי רצף שכזה לא עלה מתיאור המבקש את עבודתו, או מעדות מעסיקו (המנכ"ל). עוד קבע בית הדין האזורי כי ניכר היה מעדות המנכ"ל כי הוא חש אמפתיה למבקש, ובהתאם הוסט הדגש בתיאור עבודתו של המבקש מתיאורו הראשוני בו תוארה עבודת המבקש כמסגר לתיאור ממנו עולה כי עיקר עבודת המבקש היא "מחסנאי". נוסף לאמור ציין בית הדין האזורי כי ללא אמצעי הרמה המבקש לא יכול היה להגיע למדפים במלוא גובהם שכן הם התנשאו לגובה של 5.4 מטר - וזאת בין אם מתח את צווארו ובין אם לאו.

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 39088-01-16

7. נוכח קביעת בית הדין ביחס לעמוד השדרה הצווארי הורה בית הדין בהחלטה על מינוי מומחה לבחינת הפגיעה הנטענת בעמוד השדרה המותני בלבד.

הטענות בבקשת רשות הערעור

8. על ההחלטה האמורה הוגשה בקשת רשות הערעור. בבקשה חוזר המבקש על טענותיו בבית הדין האזורי ומפנה למסמכים וראיות שונות המוכיחות לטענתו קיומן של תנועות חוזרות ונשנות לצורך הקמת תשתית עובדתית למיקרוטראומה בעמוד שדרה צווארי וזאת לנוכח גובה המדפים במחסן והעובדה כי כ-30% מהסחורה מוכנסת ומסודרת במדפים המצויים בגובה. עיקר טענת המבקש בבקשה הינה כי התשתית העובדתית אשר שימשה להכרה בפגיעה בכתפיים רלוונטית גם לגבי הצוואר, שכן היה מדובר בהרמת משא תוך הושטת הידיים קדימה ולגובה מעל הכתפיים תוך נשיאת משקל ותוך יצירת עומס על עמוד השדרה הצווארי הן לשם סידור הסחורה והן לשם הנפקת הזמנות. בנסיבות אלה, כך נטען, התשתית העובדתית מצדיקה מינוי מומחה רפואי שידון גם בקשר הסיבתי בין התנועות החוזרות ונשנות לבין פגיעה אפשרית בעמוד שדרה צווארי ולא רק בעמוד שדרה מותני.

9. בהחלטה מיום 3.4.16 נקבע כי מהבקשה וכלל החומר בתיק עולות השאלות הבאות:

- "א. בהינתן כי עמוד שדרה מותני ועמוד שדרה צווארי אינם איברים 'כה מרוחקים' - מדוע אין מקום לבחון גם את הקשר הסיבתי שבין הליקוי בעמוד השדרה הצווארי ובין התשתית העובדתית, כפי שהוכרה עד כה על ידי המוסד - הן לעניין הכתפיים והן לעניין עמוד השדרה המותני.
- ב. כך או כך, משסביר להניח (מעבר לעדויות על כך) כי סידור סחורה במדפים והורדתה מהמדפים לצורך סידור ההזמנות כרוכים בפעולה של הושטת ידיים לגבהים שונים (בהתאם למדפים), לרבות בגובה הכתף ומעליו - מדוע אין להוסיף לפחות עובדה זו לתשתית העובדתית שמועברת למומחה לבחינת הקשר הסיבתי גם ביחס לעמוד השדרה הצווארי."

10. עוד נקבע בהחלטה כי ככל שהמוסד סבור שיש להשיב לשאלות בשלילה ינמק את תשובותיו וישיב לבקשת רשות הערעור בכללותה.

11. המוסד הגיש תגובה בה טען, בתמצית, כי לא נפלה טעות בהחלטת בית הדין האזורי; כי בית הדין האזורי בחן את כלל חומר הראיות שהובא לפניו וקבע קביעה עובדתית, לפיה לא הוכחה תשתית עובדתית למיקרוטראומה בעמוד השדרה

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 39088-01-16

- הצווארי; בית הדין האזורי קבע בצדק כי המבקש מבצע עבודות שונות ובהתאם תנועות שונות וכי סידור הסחורה היה "בין לבין" במסגרת עבודתו בתיקונים.
12. המוסד השיב לשאלות בית הדין וטען כי עסקינן בפגיעה בעמוד שדרה צווארי וכי אין בתשתית עובדתית לגבי עמוד שדרה מותני או לגבי הכתפיים כדי להוכיח קיומה של תשתית עובדתית בצוואר; בעניינו של המבקש התנועות אינן דומות, ואינן פועלות על אותו מקום בגוף; כיפוף עמוד השדרה המתני והרמת או הושטת ידיים אינה מחייבת כיפוף או תנועה כלשהי בצוואר. המוסד הדגיש כי אין בהכרה באיבר מסוים כדי להוות תשתית עובדתית לגבי איבר אחר, גם אם אין מדובר באיברים רחוקים.
13. המבקש הגיב לתשובת המוסד, וטען, בתמצית כי בית הדין האזורי קיבל באופן סלקטיבי את עדות מעסיקו; בית הדין האזורי לא הבחין בין תקופות העבודה השונות של המבקש; הסכמת המוסד למינוי מומחה בכל הנוגע לעמוד שדרה מותני מעידה על כך שהמוסד מכיר בכך כי עיקר עבודת המבקש הינה בהרמת משקלים ומשאות ועל כן הדיון של בית הדין האזורי בהחלטה בנושא עבודת המבקש כמסגר הינו למעשה מיותר; גרסת המבקש כפי שבאה לידי ביטוי בנספח לתביעה ובתצהירו מעידה כי עבודתו כללה תנועות חוזרות ונשנות בדרך של הושטת הידיים כלפי מעלה למדפים הגבוהים, לשם סידור הסחורה או הוצאתה ידנית, תוך נשיאת משקל הפריט באופן היוצר לחץ ועומס על חגורת הכתפיים והצוואר בחלקים נכבדים ביותר של יום העבודה; הכרת המוסד בפגיעה בכתפיים נעשתה בהכרח על בסיס קיומה של תשתית עובדתית למיקרוטראומה המתאימה גם לפגיעה בעמוד השדרה הצווארי ולמעשה יש לראות במוסד כמי שמושתק מלטעון אחרת; גם מבלי להתייחס להכרה בכתפיים הרי הלחץ הנוצר בהושטת הידיים כלפי מעלה עם משא כבד מהווה כשלעצמן תשתית עובדתית מספקת לקיומה של מיקרוטראומה בעמוד שדרה צווארי.
14. בהחלטה מיום 3.4.16 התבקשו הצדדים להביע עמדתם לאפשרות כי בית הדין ידון בבקשת רשות הערעור כאילו נתנה רשות הערעור והוגש ערעור, בהתאם לתקנת 82 לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין), התשנ"ב-1991 (להלן – **התקנות**).
15. המבקש הודיע כי הוא מסכים כי הדיון בבקשת רשות הערעור יהיה כבערעור ואילו המוסד התנגד.

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 39088-01-16

הכרעה

16. למרות התנגדות המוסד, ומשניתנה לצדדים אפשרות לטעון את טענותיהם בכתב ומשאיננו סוברים כי תפגע זכות כלשהי של המוסד עקב מתן פסק הדין על פי תקנה 82 כאמור, החלטנו לדון בבקשת רשות הערעור כאילו ניתנה הרשות והוגש הערעור.
17. לאחר שעיינו בטענות הצדדים ובכלל חומר התיק באנו למסקנה כי דין בקשת רשות הערעור להתקבל בעיקרה, הכל כמפורט להלן. אלה טעמינו:
18. נקודת המוצא להכרעתנו היא כי בעיקרו של דבר ובכפוף למפורט בהמשך אין להתערב בהכרעה העובדתית של בית הדין האזורי בכל הנוגע לתשתית העובדתית שתועבר למומחה הרפואי לצורך בחינת ענייניו של המבקש. יחד עם זאת, על יסוד התשתית העובדתית האמורה מצאנו כי בנסיבות העניין יש לקבל את טענת המבקש לפיה שאלת הקשר הסיבתי שבין התשתית העובדתית ובין הליקוי בעמוד השדרה הצווארי צריכה להיות מועברת לבחינתו של המומחה הרפואי.
19. צודק המוסד בכך שככלל הכרה בתשתית עובדתית לצורך איבר אחד אינה מחייבת הכרה גם באיבר סמוך לו. יחד עם זאת יתכנו נסיבות עובדתיות שאותן תנועות תשפענה על יותר מאיבר אחד. במקרה הנוכחי הוכרה תשתית עובדתית לעילת המיקרוטראומה המתייחסת לעמוד שדרה מותני והוכרה פגיעה בכתפיים לפי אותה עילה. בנסיבות אלה, כאשר עסקינן בעמוד השדרה הצווארי, שהוא חלק של עמוד השדרה המצוי בין הכתפיים ובין עמוד השדרה המותני, ומשהעניין ממילא מועבר לבחינת המומחה הרפואי, הדעת נותנת ששאלת השפעתה של התשתית העובדתית שהוכרה על עמוד השדרה הצווארי תבחן גם היא.
20. אשר להתערבות בקביעת התשתית העובדתית – משסביר להניח, מעבר לעדויות על כך, כי סידור סחורה במדפים והורדתה מהמדפים לצורך סידור ההזמנות כרוכים בפעולה של הושטת ידיים לגבהים שונים (בהתאם לגובהם של המדפים), לרבות בגובה הכתף ומעליו – מצאנו לנכון לקבוע כי לתשתית העובדתית תוסף עובדה לפיה סידור סחורה במדפים והורדתה מהמדפים כרוכים בפעולה של הושטת ידיים לגבהים שונים (לפי גובה המדפים) לרבות בגובה הכתף ומעליו.
21. לאור האמור עניינו של המבקש יועבר למומחה הרפואי תוך תיקון התשתית העובדתית כאמור בסעיף 20 לעיל. המומחה יתבקש לחוות דעתו בשאלת הקשר הסיבתי שבין תשתית זו ובין הליקוי בעמוד השדרה הצווארי.

בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 39088-01-16

22. סוף דבר – הבקשה מתקבלת כאמור בסעיף 21 לעיל. המוסד ישלם למבקש שכר טרחת עו"ד בסכום של 3,000 ₪, תוך 30 ימים ממועד קבלת פסק הדין.

ניתן היום, כ"ד סיוון תשע"ו (30 יוני 2016) בהעדר הצדדים וישלח אליהם.

אילן איטח,
שופט

ורדה וירט-ליבנה,
סגנית נשיא

יגאל פליטמן,
נשיא, אב"ד

מר עמית שטרייט,
נציג ציבור (מעסיקים)

מר שי צפרי,
נציג ציבור (עובדים)